

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	2	2	9
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	3
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 3rd Semester

(2123)

JOURNALISM & MASS COMMUNICATION

(In all Mediums)

Paper : Print Journalism

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note :— Question No. 1 is compulsory. Attempt **ONE** question from each Unit.

1. Explain any **SEVEN** of the following in about **50-75** words each :

- (i) Soft news and hard news
- (ii) Travel feature
- (iii) Chief sub-editor
- (iv) Nut graph
- (v) Ideation
- (vi) Balance in design
- (vii) News Editor
- (viii) Stylesheet
- (ix) News agency
- (x) Kicker.

2×7=14

UNIT-I

2. Define news. What are the various types of news ? 14

OR

3. Describe the various types of features with suitable examples. 14

UNIT-II

4. Explain the various story structure formats used in news writing with special emphasis on the Inverted pyramid pattern. 14

OR

5. Describe the various sources of news. What is the difference between primary and secondary sources ? 14

UNIT-III

6. The subeditor is called an unsung hero. Elaborate. 14

OR

7. What are the do's and don'ts of writing headlines ? Use suitable examples to support your answer. 14

UNIT-IV

8. Explain with examples the various design principles used to design newspapers. 14

OR

9. Define type. Write a detailed note on its structure and classification. 14

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- प्रश्न नम्बर 1 अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।

1. निम्नलिखित में से किन्हीं सात को लगभग 50-70 शब्दों में समझाइये।

(i) सरल समाचार और कठिन समाचार

(ii) यात्रा सुविधा

(iii) मुख्य उप-संपादक

(iv) नेट ग्राफ

(v) विचार

(vi) डिज़ाइन में संतुलन

(vii) समाचार संपादक

(viii) स्टाइलशीट

(ix) समाचार एजेंसी

(x) किकर।

2×7=14

यूनिट-I

2. समाचार को परिभाषित करें। समाचार कितने प्रकार के होते हैं ? 14
अथवा
3. उपयुक्त उदाहरणों सहित विभिन्न प्रकार के समाचार-पत्रादि में महत्वपूर्ण लेख आदि का वर्णन करें। 14

यूनिट-II

4. उल्टे पिरामिड पैटर्न पर विशेष जोर देते हुए समाचार लेखन में प्रयुक्त विभिन्न कहानी संरचना प्रारूपों की व्याख्या करें। 14
अथवा
5. समाचार के विभिन्न स्रोतों का वर्णन करें। प्राथमिक और द्वितीयक स्रोतों में क्या अंतर है ? 14

यूनिट-III

6. उपसंपादक को गुमनाम नायक कहा जाता है। विस्तार में बताएं। 14
अथवा
7. शीर्षक लिखते समय क्या करें और क्या न करें ? अपने उत्तर के समर्थन में उपयुक्त उदाहरणों का प्रयोग करें। 14

यूनिट-IV

8. समाचार पत्रों को डिजाइन करने के लिए उपयोग किए जानेवाले विभिन्न डिजाइन सिद्धांतों को उदाहरण सहित समझाएं। 14
अथवा
9. प्रतिरूप को परिभाषित करें। इसकी संरचना एवं वर्गीकरण पर विस्तृत टिप्पणी लिखिये। 14

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਤ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 50-70 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਓ :
- (i) ਸਰਲ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਠੋਸ ਖ਼ਬਰਾਂ
- (ii) ਯਾਤਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ

- (iii) ਮੁੱਖ ਉਪ-ਸੰਪਾਦਕ
- (iv) ਨਟ ਗ੍ਰਾਫ
- (v) ਵਿਚਾਰ
- (vi) ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ
- (vii) ਨਿਊਜ਼ ਐਡੀਟਰ
- (viii) ਸਟਾਈਲਸ਼ੀਟ
- (ix) ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ
- (x) ਕਿੱਕਰ।

2×7=14

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਖ਼ਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 14
ਜਾਂ
3. ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ-ਪੱਤਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੇਖ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਇਨਵਰਟੇਡ ਪਿਰਾਮਿਡ ਪੈਟਰਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਖ਼ਬਰ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਹਾਣੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 14
ਜਾਂ
5. ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ? 14

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਉਪਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਗੁਮਨਾਮ ਨਾਇਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰੋ। 14
ਜਾਂ
7. ਸੁਰਖੀਆਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕੀ ਹੈ ? ਆਪਣੇ ਉੱਤਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ। 14
ਜਾਂ
9. ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 14